

6. Булатова М. М. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні / М. М. Булатова, Ю. А. Усачев // Теорія і методика фізичного виховання. – 2008. – С. 320–354.
7. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения / В. В. Давыдов. – М. : ИНТОР, 1996. – С. 35.
8. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П.Ильин. – СПб: Издательство "Питер", 2000. – 512с.

References

- 1.Ilin, E. P. Motivatsiya i motivyi [Tekst] / E. P. Ilin. – SPb.: Piter, 2002. – 512 s.
- 2.Effektivnost uchebnoy deyatel'nosti studentov: problema vyibora faktorov uspeshnosti i misheney pedagogicheskogo vozdeystviya [Tekst] / A. S. Kocharyan, E. V. Frolova, V. N. Pavlenko, N. A. Chichihina // Problemi emprichnih doslidzhen u psihologiyi. – 2009. – Vip. 2. – S. 379-387.
- 3.Karpova, E. V. Struktura i genezis motivatsionnoy sfery lichnosti v uchebnoy deyatel'nosti: avtoref. dis. ... dra psihol. nauk: 19.00.07 / Karpova Elena Viktorovna; GOUVPO Yaroslavsk. gos. ped. un-t. – Yaroslavl, 2009. – 51 s.
- 4.Dubohai O. D., Yevtushok M. V. (2015) "Rol piznavalnoi diialnosti v systemi zaniat fizychnoho vykhovannia studentiv spetsialnykh medychnykh hrup u protsesi sotsializatsii yikh osobystosti". Naukovyi chasopys NPU imeni M.P Drahomanova. Seriiia 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport). Vol. 3 (1). S. 135–138
- 5.Teoretyko-metodychni osnovy pidhotovky vchyteliv fizychnoho vykhovannia v pedahohichnykh navchalnykh zakladakh [Tekst] : avtoref. dys... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / Shyian Bohdan Mykhailovych ; In-t pedahohiky i psykholohii prof. osvity. - K., 1997. - 50 s.Bulatova M. M. Suchasni fi'zku'ltumo-ozdorovchi` tekhnologi`yi u fi`zichnomu vikhovanni` / M. M. Bulatova, Yu. A. Usachev // Teori`ya i` metodika fi`zichnogo vikhovannya. – 2008. – S. 320–354.
- 6.Bulatova M. M. Suchasni fizkultumo-ozdorovchi tekhnolohii u fizychnomu vykhovanni / M. M. Bulatova, Yu. A. Usachev // Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia. – 2008. – S. 320–354.
7. Davyidov V. V. Teoriya razvivayuschego obucheniya / V. V. Davyidov. – М. : INTOR, 1996. – S. 35.
- 8.Ilin E.P. Motivatsiya i motivyi / E.P.Ilin. – SPb: Izdatelstvo "Piter", 2000. – 512s.

УДК 373; 378

Піддячий М.І.

*доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент Міжнародної Слов'янської Академії освіти імені Яна-Амоса Коменського,
головний науковий співробітник відділу профільного навчання,
Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, м. Київ*

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ: ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Гармонізованість психологічної сфери старшокласників залежить від системного підходу до розбудови життєвого простору, розуміння ними природи і сутності людини, яка проявляється у процесі еволюційних змін її станів на етапах вікового розвитку. У процесі організації здорового способу життя старшокласники мають навчитися розробляти індивідуальний план розвитку на основі знань про: особливості роботи внутрішніх органів; загальні принципи та рекомендовані схеми харчування; комплекс допустимих психофізіологічних навантажень; систему оздоровчо-профілактичних заходів тощо.

Процес організації здорового способу життя старшокласників спрямований на розвиток здоров'язбережувальної компетентності. Динаміка результативної складової процесу забезпечується за рахунок стратегії життя засобом реалізації змісту освіти: основ здоров'я – здоров'я людини, безпека життєдіяльності, фізична складова здоров'я, соціальна складова здоров'я, психічна та духовна складові здоров'я; фізичної культури – теоретико-методичні знання, загальна фізична підготовка.

Ключові слова: здоров'я; компетентність; особистість; сутність людини; психологічний досвід; розвиток; свідомість.

Піддячий Н.І. Ключевые компетентности старшеклассников: организация здорового образа жизни.

Гармонизация психологической сферы старшеклассников зависит от системного подхода к развитию жизненного пространства, понимания природы и сущности человека, которая проявляется в процессе эволюционных изменений его состояний на этапах возрастного развития. В процессе организации здорового образа жизни старшеклассники должны научиться разрабатывать индивидуальный план развития на основе знаний об: особенностях работы внутренних органов; общих принципах и схемах питания; комплексе допустимых психофизиологических нагрузок; системе медико-профилактических мер и т.д.

Процесс организации здорового образа жизни старшеклассников направлен на развитие здоровьесохраняющей компетентности. Динамика результативной составляющей процесса обеспечивается стратегией жизни с помощью реализации образовательного комплекса: основы здоровья - здоровье человека, безопасность жизни, физическая составляющая здоровья, социальная составляющая здоровья, умственные и духовные составляющие здоровья; физическая культура – теоретические и методологические знания, общая физическая подготовка.

Ключевые слова: здоровье; компетентность; личность; сущность человека; психологический опыт; развитие; сознание.

Piddiachyi M. Key competence of the high school students: organization of a healthy lifestyle. Harmonizing the psychological sphere with high school students depends on a systematic approach to the development of living space, understanding of nature and essence of the person, which manifests itself in the process of evolutionary changes of its states in the stages of age development. The guidelines for organizing healthy lifestyles for high school students are reflected in the State Standard of Basic and Complete General Secondary Education - "health saving competence". The resolution of high school students health improvement tasks is due to: 1) deepening of knowledge of own health, physical development, healthy lifestyle, safe behavior, physical culture, interrelation of organism with surrounding natural Environment 2) Formation of knowledge about a safe lifestyle; 3) Increasing the level of motor activity; 4) Improvement of vital skills and skills, ability to use them in training and daily activities; 5) Creation of motivation for careful attitude to own health, physical training, improvement of physical, social, mental and spiritual components of health; 6) Awareness of the value of life and health; 7) Enrichment of their own high school students experience in relation to health preservation; 8) expansion of the functional abilities of the organism by purposeful development of natural abilities and physical qualities.

Senior pupils should learn to develop an individual development plan on the basis of knowledge: peculiarities of internal organs work; General principles and recommended nutrition scheme; The complex of admissible psychophysiological loads; System of health and preventive measures, etc. The process of organizing a healthy lifestyle high school students aimed at developing health preserve competence. Dynamics of the effective component of the process is ensured by the strategy of healthy lifestyles by means of realization of educational content.

Key words: health; Competence Personality The essence of human; Psychological experience; Development Consciousness.

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Оскільки ключові компетентності є набутою в результаті діяльності характеристикою особистості, то маємо розглядати їх як інтегрований результат розвиваючого характеру у процесі застосування освітніх технологій. Підґрунтям для розвитку компетентностей є накопичені нормативно визначені знання, уміння і навички до формування і розвитку здатності практично діяти, застосовуючи досвід успішної діяльності в певній сфері. Окреслений напрям дослідження є актуальним, оскільки він стосується питань розвитку старшокласників, територіальної громади і суспільства, їх гуманітарної безпеки на основі накопичених ресурсів достатніх для реалізації розробок.

Використана література. Використано матеріали, автори яких у зазначеному контексті проводили наукові розвідки: Ю. Д. Бойчук, І. А. Голованова, М. С. Гончаренко, Т. М. Камінська, Н. І. Коцур, Н. М. Малоштан, О. І. Міхеєнко, В. В. Мясоедов, В. М. Піддячий, Н. О. Сибірна, Е. М. Солошенко, Л. С. Стрельников, О. П. Стрілець, Т. Є. Христова.

Формулювання мети статті. Згармонізоване молоде покоління є запорукою успішності суспільства та стратегічним ресурсом для розвитку держави шляхом вироблення суспільно значущого продукту праці та його перерозподілу з метою забезпечення поступу на новому етапі. Відповідно, метою статті є обґрунтування значущості розвитку старшокласників та їх взаємодії із суспільними інституціями, які мають створити умови для реалізації системи їх всебічного розвитку у процесі свідомої, цілеспрямованої і продуктивної об'єкт-об'єктної, об'єкт-суб'єктної та суб'єкт-об'єктної взаємодії, напрацьовуючи здоровий спосіб життя та формуючи багатогранний психологічний досвід.

Виклад основного матеріалу. В Україні функціонує олігархічна модель соціально-економічного розвитку. Одним із негативних результатів функціонування такої моделі є відсутність достатніх ресурсів для реалізації системних розробок у напрямі зміцнення здоров'я молодого покоління та їх своєчасної соціалізації. Таке відношення до молодого покоління призводить до більш тяжких наслідків – зменшення тривалості життя людини на наступних вікових етапах. Станом на 2012 рік середня тривалість життя в Україні складає 66,1 років для чоловіків і 76 років для жінок, що є низьким рівнем у порівнянні з середнім європейським показником (72,5 та 80 відповідно) [2, с. 8]. Відбувається це у зв'язку із відсутністю: ресурсів для життя; соціально орієнтованої стратегії суспільного розвитку підкріпленої всіма необхідними видами ресурсів.

Організація процесу зміцнення здоров'я молоді має стати ключовим питанням у суспільстві адже воно є показником цивілізованості держави та відображає перспективність її соціально-економічного розвитку. Здоров'я є головним критерієм доцільності й ефективності життєдіяльності та перспектив розвитку суспільства [4, с. 44]. Разом з тим, в Україні спостерігається тенденція погіршення здоров'я населення, що зумовлено збідненням значної його частини.

Однією із умов забезпечення динаміки формування здоров'я є усвідомлення старшокласників обраного переліку понятійно-термінологічних визначень: відчуття; генетика; генетична інформація; генетичний код; духовний розвиток особистості; інтелект; компетентнісний підхід; компетентність; мислення; мозок; нейрон; нейронаука; пам'ять; підсвідомість; почуття; психіка; психолінгвістика; розум; свідомість; психологічна діяльність; складові психологічної сфери; теорії свідомості; центральна нервова система тощо.

До негативних факторів, які впливають на стан здоров'я старшокласників відносяться: 1) погіршенням екологічної ситуації; 2) розповсюдження здоров'яруйнівних стереотипів поведінки; 3) зниженням доступності до якісних медичних послуг; 4) здоров'явиратність сучасної системи освіти [7, с. 102]. Особливої уваги потребує здоров'я школярів де: 1) лише 5 % випускників шкіл є практично здоровими; 2) 40 % хронічно хворі; 3) 50 % мають морфо-функціональні відхилення; 4) біля 80 % страждають на різні нерво-психічні розлади; 5) лише 5 % юнаків допризовного віку не мають медичних протипоказань до проходження військової служби. У зв'язку з цим: 1) проблема вивчення механізмів покращення здоров'я та шляхів його збереження є актуальною; 2) розуміння суті здоров'я (фізичного, психологічного, соціального й духовного) дозволить виявити філософські, культурологічні, медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціально-професійні аспекти його формування [1, с. 3].

У сучасних швидкозмінних умовах життя у зв'язку із динамікою проблем особистісного та суспільного характеру спостерігається відхід на другий план процесу гармонізації психологічної сфери старшокласників засобом організації їх здорового способу життя. Помилково, часто-густо, її формування віддається на відкуп самоорганізації, а також родині з її різними можливостями ресурсного та розумового характеру [9, с. 104]. Здоров'ярозвиваючими розробками мають займатися відповідні суспільні інституції з потужною науковою та експериментальною базою, які забезпечуючи розвиток особистості та її здоров'я, покращуватимуть психофізіологічні показники й працездатність у напрямі вироблення суспільно значущого продукту праці. У цьому процесі важливим є рівень сформованості ключових компетентностей, який забезпечує успішність життя та результативність праці особистості [8, с. 101].

Гармонізований розвиток особистості забезпечується родиною, суспільними інституціями, а на «зрілих» вікових етапах і нею самою. Здійснюється це на основі: 1) розробок відображених у законодавчих та організаційних заходах суспільного та безпекового характеру; 2) розробленням особистісної стратегії розвитку на вікових етапах [5, с. 7].

Складовими комплексу законодавчих та організаційних заходів національної безпеки України, які прямо чи опосередковано впливають на здоровий спосіб життя особистості є: 1) захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий їх розвиток, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам; 2) охорона здоров'я, освіта та наука, науково-технічна та інноваційна політика; 3) культурний розвиток населення; 4) соціальна політика; 5) захист екології та довкілля тощо. Разом з тим, пріоритетами національних інтересів є розвиток духовності, моральних засад, інтелектуального потенціалу, зміцнення фізичного здоров'я нації, створення умов для розширеного відтворення населення. Забезпечується це шляхом накопичення ресурсів засобом компетентної продуктивної праці відповідних груп продуктивних сил України [10, с. 108].

У цьому контексті за галузевим принципом розроблені законодавчі акти України у яких сформульовані певні завдання. У Законі України «Про освіту» розроблені вони і для системи загальної середньої освіти та вищої школи, яка готує фахівців для загальноосвітньої ланки. У статті 12 повної загальної середньої освіти фрагментарно закладені елементи концепції здорового способу життя. А саме:

1. Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;

2. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних сучасній людині для успішної життєдіяльності: 1) екологічна компетентність; 2) навчання впродовж життя; 3) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані із ідеями доброчуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних можливостей; 4) культурна компетентність.

Орієнтири організації здорового способу життя старшокласників відображені і в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти де наголошується на розвитку здоров'язбережувальної компетентності. У зв'язку з цим, вирішення завдань покращення здоров'я старшокласників має відбуватися за рахунок: поглиблення знань про власне здоров'я та здоровий спосіб життя, фізичний розвиток, безпечну поведінку, фізичну культуру, взаємозв'язок організму з навколишнім природним середовищем; формування знання про здоровий і безпечний спосіб життя; підвищення рівня рухової активності; удосконалення життєво необхідних умінь та навичок, вміння використовувати їх у навчальній та повсякденній діяльності; створення мотивації щодо дбайливого ставлення до власного здоров'я, занять фізичною культурою, вдосконалення фізичної, соціальної, психічної і духовної складових здоров'я; розширення функціональних можливостей організму шляхом цілеспрямованого розвитку природних здібностей, основних фізичних якостей; підготовки до забезпечення власної безпеки та безпеки інших у надзвичайних ситуаціях.

У процесі розроблення стратегії здорового способу життя старшокласників враховується зміст освіти та вимоги до знання основ здоров'я для старшої школи, які відображені у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти: 1) основи здоров'я – здоров'я людини, безпека життєдіяльності, фізична складова здоров'я, соціальна складова здоров'я, психічна та духовна складові здоров'я; 2) фізична культура – теоретико-методичні знання, загальна фізична підготовка.

Вирішення окресленої проблеми знаходиться у межах розуміння сутності старшокласника, наявності природних ресурсів для формування його життєдайної енергії природного характеру та її раціональному використанні у житті. Розвиток старшокласників відбувається на підфунті здорового способу життя і є вічною проблемою, оскільки в процесі його еволюції відбувається зміна станів природного, особистісного та суспільного характеру [11, с. 270]. На ряду з прогнозованими змінами в природі та людині відбуваються й не прогнозовані, а значить структурування завдань, які потрібно вирішувати, знаходяться у різних вимірах: 1) соціум; 2) впливу людини на природу; 3) способів пізнання світу та себе [3, с. 43].

У цьому контексті перед територіальними освітніми інституціями системи загальної середньої освіти постає завдання створення культури та цивілізації шляхом проектування нової реальності, яка забезпечуватиме поступ в умовах конкурентного швидкозмінного середовища. Зазначимо, що процес проектування та системного коригування поліваріантних концепцій розвитку старшокласників у гармонії з територіальною громадою та природою ускладнюється устроєм їх внутрішнього світу, структуруванням громади з певними характерними для них відносинами та сукупностями зв'язків та форм природи [6, с. 33].

У особистісному плані старшокласники мають навчитися розробляти індивідуальний план розвитку на основі знань про: 1) особливості роботи внутрішніх органів; 2) загальні принципи та рекомендовані схеми харчування, яке складається із

лужних та кислотних продуктів; 3) комплекс допустимих психофізіологічних навантажень, які забезпечують динаміку неперервного розвитку; 4) комплекс оздоровчо-профілактичних заходів з метою підтримки основних показників роботи організму у визначених медициною межах тощо.

Висновки. Організація здорового способу життя старшокласників спрямовується на напрацювання ресурсів для функціонування організму та гармонізованості його психологічної сфери. Динаміка результативної складової процесу забезпечується за рахунок підвищення рівня здоров'язбережувальної компетентності. Реалізації стратегії здорового способу життя відбувається засобом засвоєння змісту освіти, спрямованого на формування у старшокласників основ здоров'я та їх фізичної культури.

Література

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.
2. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 років / Електронний ресурс: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf>
3. Піддячий В.М. Мотивація до здійснення професійного саморозвитку майбутнього вчителя / В.М. Піддячий // Education and pedagogical sciences (Освіта та педагогічна наука). – 2014. – № 2 (163). – С. 41–47.
4. Піддячий В. М. Обґрунтування сутності професійного саморозвитку майбутнього педагога / В. М. Піддячий // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. праць / за ред. Л. Л. Товажнянського, О. Г. Романовського. – Харків : НТУ «ХПІ», 2015. – Вип. 43 (47). – С. 271–280.
5. Піддячий М. І. Виховання та розвиток дітей засобами праці / М. І. Піддячий // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2007. – №3. – С. 6-9.
6. Піддячий М. І. Історичні передумови та теоретичні засади профорієнтації школярів / М. І. Піддячий // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3 (52). – С. 29-36.
7. Піддячий М. І. Навчально-виховний процес профільної школи: соціально-професійне спрямування / М. І. Піддячий // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2014. – Вип. 17. – С. 98-105.
8. Піддячий М. І. Соціально-професійний розвиток старшокласників: праця як основа життєдіяльності та поступу / М. І. Піддячий // Технології інтеграції змісту освіти : зб. наук. праць / Інститут педагогіки НАПН України; Полтав. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. М. В. Остроградського / [головн. ред. В. Р. Ільченко]. – Вип. 10. – Полтава : ПОІП ПО, 2018. – 292 с. – С. 98-108. – Електронне видання. – Режим доступу: http://poippo.pl.ua/images/FILES/nml/elektronni_vydannia_POIPPO/2018/Zb_nauk_tech_integr_vyp.10.pdf
9. Піддячий М. І. Соціально-професійний розвиток: компетентнісно орієнтоване навчання старшокласників / Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи: збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи», Київ, 30 вересня 2019 р. (наукове електронне видання). – Київ : Педагогічна думка, 2019. – 139 с. – С. 104-107.
10. Піддячий М. І. Соціально-професійний розвиток: компетентності старшокласників та студентів / Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том VII: Ідентичність і свобода в освіті та науці / [Ред.: Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький]. Конін – Ужгород – Бельско-Бяла – Київ: Посвіт, 2019. 242 с. – С. 107-110.
11. Піддячий М. І. Сутність формування компетентностей старшокласників / Реалізація компетентнісно орієнтованого навчання в освіті: теоретичний і практичний аспекти: Зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 4 листопада 2019 р.), м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; / ред. кол.: Топузов О. М., Горошкіна О. М. (гол. ред.), Доротюк В. І., Чудакова В. П. Київ : Пед. думка, 2019. 484 с. – С. 269-272.

References

1. Zahalna teoriia zdorovia ta zdoroviazberezhennia : kolektyvna monohrafiia / za zah. red. prof. Yu. D. Boichuka. – Kharkiv: Vyd. Rozhko S. H., 2017. – 488 s.
2. Natsionalna stratehiia reformuvannia systemy okhorony zdorovia v Ukraini na period 2015-2020 rokiv / Elektronnyi resurs: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf>
3. Piddiachyi V.M. Motyvatsiia do zdiisnennia profesiinoho samorozvytku maibutnoho vchytelia / V.M. Piddiachyi // Education and pedagogical sciences (Osvita ta pedahohichna nauka). – 2014. – № 2 (163). – S. 41–47.
4. Piddiachyi V. M. Obgruntuvannia sutnosti profesiinoho samorozvytku maibutnoho pedahoha / V. M. Piddiachyi // Problemy ta perspektivy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity : zb. nauk. prats / za red. L. L. Tovazhnianskoho, O. H. Romanovskoho. – Kharkiv : NTU «KhPI», 2015. – Vyp. 43 (47). – S. 271–280.
5. Piddiachyi M. I. Vykhovannia ta rozvytok ditei zasobamy pratsi / M. I. Piddiachyi // Trudova pidhotovka v zakladakh osvity. – 2007. – №3. – S. 6-9.
6. Piddiachyi M. I. Istorychni peredumovy ta teoretychni zasady proforiientatsii shkolariv / M. I. Piddiachyi // Pedahohika i psykholohiia. – 2006. – № 3 (52). – S. 29-36.
7. Piddiachyi M. I. Navchalno-vykhovnyi protses profilnoi shkoly: sotsialno-profesiine spriamuvannia / M. I. Piddiachyi // Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. – 2014. – Vyp. 17. – S. 98-105.
8. Piddiachyi M. I. Sotsialno-profesiinyi rozvytok starshoklasnykiv: pratsia yak osnova zhyttiedialnosti ta postupu / M. I. Piddiachyi // Tekhnolohii intehtratsii zmistu osvity : zb. nauk. prats / Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy; Poltav. obl. in-t pisljadiplom. ped. osvity im. M. V. Ostrohradskoho / [holovn. red. V. R. Ilchenko]. – Vyp. 10. – Poltava : POIP PO, 2018. – 292 s. – S. 98-108. – Elektronne vydannia. – Rezhym dostupu: http://poippo.pl.ua/images/FILES/nml/elektronni_vydannia_POIPPO/2018/Zb_nauk_tech_integr_vyp.10.pdf

9. Piddiachyi M. I. Sotsialno-profesiyni rozvytok: kompetentnisno orientovane navchannia starshoklasnykiv / Kompetentnisno orientovane navchannia: vyklyky ta perspektyvy: zbirnyk tez I Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Kompetentnisno orientovane navchannia: vyklyky ta perspektyvy», Kyiv, 30 veresnia 2019 r. (naukove elektronne vydannia). – Kyiv : Pedahohichna dumka, 2019. – 139 s. – S. 104-107.
10. Piddiachyi M. I. Sotsialno-profesiyni rozvytok: kompetentnosti starshoklasnykiv ta studentiv / Rozvytok suchasnoi osvity i nauky: rezultaty, problemy, perspektyvy. Tom VII: Identychnist i svoboda v osviti ta nautsi / [Red.: Yan Gzhesiak, Ivan Zymomia, Vasyl Ilnytskyi]. Konin – Uzhhorod – Bielsko-Biala – Kyiv: Posvit, 2019. 242 s. – S. 107-110.
11. Piddiachyi M. I. Sutnist formuvannia kompetentnosti starshoklasnykiv / Realizatsiia kompetentnisno orientovanoho navchannia v osviti: teoretychni i praktychni aspekty: Zb. naukovykh prats za materialamy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Kyiv, 4 lystopada 2019 r.), m. Kyiv / In-t pedahohiky NAPN Ukrainy; / red. kol.: Topuzov O. M., Horoshkina O. M. (hol. red.), Dorotiuk V. I., Chudakova V. P. Kyiv : Ped. dumka, 2019. 484 s. – S. 269-272.

УДК 796.378

Пічурін Валерій Васильович
кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедрою фізичного виховання
Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В.Лазаряна, Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ І ПРОДУКТИВНОСТІ УЯВИ У СТУДЕНТІВ

Метою дослідження є перевірка гіпотези про те, що показники фізичної підготовленості і продуктивності уяви у студентів є взаємопов'язаними. Ставилось завдання підтвердити (чи відкинути) це припущення.

За результатами роботи не встановлено статистично значущу кореляцію таких пар показників як: а) човниковий біг 4×9 метрів – продуктивність уяви; б) піднімання тулуба в сід за одну хвилину – продуктивність уяви; в) нахил вперед з положення сидячи – продуктивність уяви. Водночас встановлено статистично значущу кореляцію наступних пар показників: 1) біг 100 метрів – продуктивність уяви; 2) біг 3000 метрів – продуктивність уяви; 3) підтягування на перекладині – продуктивність уяви; 4) стрибок у довжину з місця – продуктивність уяви; 5) загальний рівень фізичної підготовленості – продуктивність уяви.

Ключові слова: фізична підготовленість, продуктивність уяви, кореляція, студенти, психофізична підготовка, фізичне виховання.

Пичурин Валерій. Особенности взаимосвязи физической подготовленности и производительности воображения у студентов. Целью исследования является проверка гипотезы о том, что показатели физической подготовленности и производительности воображения у студентов взаимосвязаны. Ставилась задача подтвердить (или опровергнуть) это предположение.

По результатам работы не установлено статистически значимую корреляцию таких пар показателей как: а) челночный бег 4 × 9 метров – производительность воображения; б) поднимание туловища в сед за одну минуту – производительность воображения; в) наклон вперед из положения сидя – производительность воображения. В то же время установлено статистически значимую корреляцию следующих пар показателей: 1) бег 100 метров – производительность воображения; 2) бег 3000 метров – производительность воображения; 3) подтягивание на перекладине – производительность воображения; 4) прыжок в длину с места – производительность воображения; 5) общий уровень физической подготовленности – производительность воображения.

Ключевые слова: физическая подготовленность, производительность воображения, корреляция, студенты, физическое воспитание, психофизическая подготовка.

Pichurin V. Features of interconnection of physical preparedness and productivity of imagination among students. The aim of the study is to test the hypothesis that the indices of physical preparedness and productivity of imagination among students are interrelated. The task was to confirm (or to reject) this assumption.

The study was attended by 30 students of the Dniprovsky National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan. The age of the participants in the study was 17 - 20 years. Diagnosis of indicators of physical fitness was conducted using the tests proposed in state tests and norms of assessment of physical preparedness of the population of Ukraine. Productivity index of student imagination was determined by the following methodology. Each participant in the study consistently spotted the Rorschach test and offered to give as many interpretations as possible (spot number 5 from the set was excluded). The time and number of interpretations of each spot was not limited.

According to the results of work, the statistically significant correlation of such pairs of indicators as: а) shuttle running 4 × 9 meters – the performance of the imagination; б) lifting the trunk in the seat in one minute – the performance of the imagination; в) slope forward from sitting position – performance imagination. At the same time, a statistically significant correlation is found between the following pairs of indicators: 1) running 100 meters – the performance of the imagination; 2) running 3000 meters – the performance of the imagination; 3) tightening on the bar – performance of the imagination; 4) the jump in length from the place – the performance of the imagination; 5) the general level of physical fitness – the performance of imagination.

Key words: physical preparedness, productivity of imagination, correlation, students, psychophysical training, physical education.